

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych ogólnie 8-9 rano.—Cena numeru 20 halerczy—15 fenigów

Prenumerata:

W Długości miesięcznie 4 K 50 hal; kwartalnie 13 K. 50 hal; z przesyłką pocztową mies. 5 K. 10 hal; kwartalnie 15 K. 50 hal. W ekspedycji miesięcznie 10 fenigów, kwartalnie 10 K 50 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 60 hal.

Redakcja i Administracja w Dąbrowie

ul. Króla Sobieskiego 15; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.
FILIA w Będzinie: Biuro dzienników Małachowskiego.

CENA OGŁOSZEŃ: Na Iszej stronie za wiersz pułkowy 8 Kor.—Na stronie II-jej za wiersz 1 K. 50 hal. Nadruk za wiersz 2 kor.—Złoty znak wyciska na III-jej stronie za wiersz pułkowy 60 hal.—Drobne ogłoszenia po 20 hal. za wiersz. Najmniej 1.50 Kor. Wyrazy tłustym drukiem podwijane.

Dobrze orientowany „Manchester Guardian” pisze:

Czy jest wogóle możliwy odrębny pokój z Bułgarią?

Nie, jeżeli jest to sprawa wobec możliwości różnych problemów wschodniowej wagi a przedewszystkiem problemu bałkańskiego.

Położenie wewnętrzne polityczne w Bułgarii i zmiana gabinetu uprawnia do przypuszczenia, że próby rokowań pokojowych wypadną pomyślnie.

W razie pomyślnego wyniku rokowań odpady musiały Turcy od państw centralnych a tem samem w niwecz ograbłyby się plany niemieckie sięgające w głąb Azji.

W jaki sposób ma się prowadzić rokowania pokojowe?

Na to pytanie odpowiada „Manchester Guardian”:

Na konferencyę musi być zaproszona Serbia i Grecya. Ona te państwa mają być pewne, że Koalicya uwzględni ich życiowe interesy.

Szczegóły tragicznego mordu w Warszawie.

Z prasy ukraińskiej.

W „Dzienniku Kijowskim” z 21 sierpnia czytamy:

„Nowa Rada” zwraca uwagę na dwa memoriały złożone w ubiegłym miesiącu hetmanowi i ministrowi spraw wewnętrznych przez „Związek chłiborobów-właścicieli powiatu zolotonoskiego”. Jeden z tych memoriałów ma zawierać konkretny plan uratowania nietytło powiatu zolotonoskiego „ale i całej Ukrainy”, drugi zaś, doręczony ministrowi spraw wewnętrznych obejmuje między innymi takie żądanie:

„Skasować, wprowadzając przez rząd rewolucyjny język galicyjsko-łaciński, niekulturalny i obcy dla Ukrainy”. Następnie zalecane jest niewprowadzanie tego „języka” do szkół początkowych i pozostawienie samym rodzicom rozstrzygnięcie kwestyi, czy nauczanie ma się odbywać w języku „rosyjskim, czy też w miejscowym narzeczu ludowym”.

„Nowa Rada” zapewnia, że teksty oświadczeń zolotonoskich opracowane zostały w przeddzień walebnego zebrania „Związku” przez radę w obecności czwartej części jej składu, że jest to „osobista twórczość grunty”, która dość odważnie „chrzbiła w określonym celu z firmy „skłobu robów zolotonoskich”.

„Nowa Rada” tak oświelta oświadczenia zolotonoskie:

„Rycczer prowincjonalni tronu rosyjskiego zbyt po swojemu zrozumieć przewrót ostatni, mianowicie jako powrót do dawnego ustroju centralistycznego z panującą kulturą rosyjską i opierając się na ciemnej masie dłażnych właścicieli—właścian, dał zupełną możność ujawnienia się swym instyktom wroczności. Do czasu przybrał się w tożej lojalności, a nawet patriotyzmu wobec państwowości ukraińskiej, lecz w ostatniej chwili, jak o tem jasnowo świadczy ich wystąpienie przeciwko językowi ukraińskiemu, poszli już wprost do swego celu”.

Próby odrębnego pokoju z Bułgarią.

„Lokalnie” dowiadujemy się z Hagi, w prasie bułgarskiej, greckiej i tureckiej wszczęła się dyskusja pokojowa.

Powód ku temu naszymu rokowania pokojowe z Bułgarią, które podobno prowadzi koalicja.

robotniczych tego samego dnia zwołany został sąd partyni dla wydania wyroku na Pięnkowskiego Podobno Pięnkowski został wezwany do przebrnięcia i miał się wyłumażyć, że nie miał pojęcia o istocie rzeczy, a nawet miał być uwolniony od odpowiedzialności. Mimo to jednak w kilka dni został zamordowany.

Wojna.

Komunikat austriacki.

WIEDNI 21 sierpnia. Urzędowo donoszą: Kolo Nerpsy próbowały włoskie oddziały wywiadczyć usadzić się w wschodnim brzegu Piawy. Zostaly odparto. Zresztą na wielu miejscach walka artyleryjska.

W Albanii bez szczególnych wydarzeń.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 21 sierpnia. Urzędowo donoszą: NA FRONTIE ZACHODNIM.

Front armii nast. tr. Ruprecht: Kola Metz-Berquin—Merville na północnie od Lys odprawy oddziały piechoty postawione na przedpolu naszych nowych linii kilkatarci natarcia i ataki częściowo. Karabiny maszynowe i artylerja zwały przytem nieprzyjacieli dotkliwie straly. Potyczki piechoty z obu stron Scarpy i na północ od Ancry.

Front armii Böhna. Na północny zachód od Rzyje, dywizja składająca się na półnie i na południe od Lens i w wzgórzach na południowy zachód od Nonoyens uderzył nieprzyjacieli kilkatarci z silnymi atakami. Złamały się one w naszym ogniu lub w kontrataku.

Na placu boju między Ancrą i A-vere zniszczoneo według raportów wojsk 9 sierpnia przeszło 500 nieprzyjacielskich wozów pancernych.

Między Oisą i Aisną rozpoczęła się wczoraj oczekiwania od kilku dni i rozpoczęła 18 i 19 sierpnia silna czynność artyleryjska, ponowna próba przełamania frontu. Po najsilniejszym spotęgowaniu ognia zaatakowali biali i czarni Francuzi wczorneo rano w głębokich rzędach poparci przez liczne wozy pancerne, na frontie szerokości 25 km. Miejscami wtargnęli w nasze przednie linie. Okolo południa wstrzymaliśmy pierwszy szturm nieprzyjacielski na pozycjach naszej piechoty na linii Carlepont na południe od Blerancourt-Vezaponin-Pomiere.

Silny kontratak pułków niemieckich strzelców odparto do Biexuy nieprzyjacieli, którzy przejęciowo dotarli do grzbiotu Juvigny. Do północy wczoraz kontynuowali Francuzi swoje zaciele ataki. Złamały się one na całym froncie w ogniu naszej artylerji, częściowo w naszych kontratakach. Nieprzyjacielskie próby przełamania frontu rozbiły się w pierwszym dniu boju wśród najcięższych strat mimo bezwzględnego ożycia sil.

Lotnicy bojowi brali skutecznego udziału w odparciu ataków. W nocnych lotach zaatakowały nasze eskadry bombami i ogniem karabinów maszynowych gęsto skupionych przeciwników na obserwacjach w miejscowościach, na kolejach i drogach.

Ludendorff.

Telegramy.

Koronacja króla polskiego we wrocławiu?

WIEDNI. Według informacji bułdapezteńskiego „Az Est”, sprawa polska uważana jest w Berlinie za dojrzałą do rozwiązania. Koronacja nowego króla polskiego ma się odbyć we wrocławiu (l. w Warszawie. (Wiadomości „Zbrodca uważa za pletkę, Red.)

O innych kwestjach wszechu donosi ów informator dziennika budapeszteńskiego, że rząd niemiecki zamierza postawić w najlepszych stosunkach z bolszewikami.

Za austro-polskim rozwiązaniem.

WIEDNI. Według informacji „Franki. Ztg.”, ks. Radziwiłł miał się wyrazić o rokowaniach w głównej kwaterze niemieckiej: W sprawie rozwiązania austro-polskiego koniecznym jest przede wszystkim porozumienie między Berlinem a Wiedniem. W Królestwie dla tego rozwiązanie jest nastój korzystny przedewszystkiem ze względu na łączącą się z tem sprawę Galicyi, powtórze ponieważ Austria na ogół potrafiła nawigować bardzo dobre stosunki z ludnością. Ks. Radziwiłł otwarcie mówił o tej sprawie z ces. Wilhelmem.

Co do kwestyi wyboru króla polskiego stoi książkę na stanowisku, że na razie Polacy mają o wiele ważniejszą sprawę. W kwestyi granicy i w sprawie wojkowej nie zapadły dotąd żadne konkretne umowy.

Konferencya ks. Radziwiłła z hr. Burianem.

WIEDNI. Polska agencja prasowa donosi: Wczoraj przed południem odbyła się konferencya min. spraw zagran. hr. Buriana z szefem departamentu stanu rządu polskiego, ks. Januszem Radziwiłłem. Trwała półtorę godziny. Następnie w hotelu Sacher'a odbyło się wydane przez hr. Buriana śniadanie, w którym wzięli udział ks. Radziwiłł, hr. Burian, ks. Stollberg, hr. Przedeziński, hr. Merycy, min. Geyer, bar. Flotow, dr. Twardowski, Maszewich i hr. Walterskirchen. Wieczorem hr. Przedeziński w hotelu Sacher'a dał obiad, na który zaproszoneo szereg polityków polskich. We czwartek ks. Radziwiłł i hr. Stefan Przedeziński będą przyjęci na posłuchaniu u monarchy. Ks. Radziwiłł z końcem tygodnia wyjedździ z Wiednia. W podróży do Warszawy zabawi kilka dni w Krakowie, by zetknąć się tam z politykami polskimi.

Hiszpania wobec wojny.

SAN SEBASTIAN. BK. Reuter. Minister spraw zewnętrznych, Dato, ogłosił oświadczenie w którym podniósł, że Hiszpania nie chce przystąpić do wojny politycznej, nie żadnego powodu do udziału. Postępowanie swoje ograniczy do rozstrzpanej i energicznej obrony bez zajęcia postawy wojennej o której nigdy nie myślało.

Niezadowolenie z traktatu Szwecji z koalicją.

SZTOKHOLM. BK. W prasie tułszkiej pojawia się coraz silniejsza krytyka szwedzkiego układu karawowego z koalicją, to im bardziej wychodzi na jaw oddziaływanie układu i im bardziej rząd się wzbrania spełnić żądania ogłoszenia tego traktatu.—

„Przec z Kremlem!”

BERLIN. „Voss Zeitung” donosi ze Sztokholmu, że w Petersburgu stosunki uległy silnemu napięciu. W czwartek ubiegłego tygodnia, po trzydniowym obywatniu się miasta bez chleba, wybuchy poważnie niepokoje, które powtórzyły się też dnia następnego. Z dzielnie robotniczych ruszył ku centrum miasta wielki pochód z okrzykami: „Przec z Kremlem! przec z Niemcami!”

W innych zaś dzielnicach miasta demonstrowano na rzecz Niemców. Między klasztorom Aleksandra Newskiego i instytutem Smolnyj stoczono formalną bitwę uliczną.

Artyleria angielska na Syberji.

LONDYN. „Times” dowiaduje się 16 bm. z Władystoku, że generał Otani przybył tam. Większa część wojsk japońskich odeszła na front. Artyleria angielska wzięła już udział w bitwie.

Przymierze St. Zjed. z Anglią przeciw Japonii.

BERLIN. „Lokalanzeiger” dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła, że między Stanami Zjednocz. a Anglią zawarty został tajny układ, dotyczący wzajemnego stosunku obu państw po zawarciu pokoju. Jest to przymierze obronne przeciw japońskiej ekspansji w wschodniej Azji.

Chińczycy i Japończycy ruszyli na front.

LONDYN. „Times” dowiaduje się pod datą 16 bm. z Władystoku: General Otani przybył tutaj dzisiaj. Większa część wojsk odeszła dzisiaj na front. Angielska artyleria wzięła już udział w walce.

LONDYN. „Daily Mail” dowiaduje się z Tientsin, że pierwszy chiński kontyngent miał ruszyć w nocy z 17 na 18 sierpnia przed Pekin celem połączenia się w Władystoku z korpusem ekspedycyjnym.

KRONIKA.

Projekt statutu państwa polskiego, który ma być przedstawiony Radzie Stanu, pozwała na przyjmowanie w poczet adwokatów Królestwa także obywateli polskich z innych państw, za zgodą ministra sprawiedliwości. Pisma galicyjskie podnoszą, że postanowieniem tym podktywającym prawnym patriotycznym duchem i odciążającym od zacięnkowych tendencji, objawianych ostatnimi czasy przez niektóre organa prasy warszawskiej, tylko przykłamane wypadki. Zyczyby tylko jeszcze wypadło, by postanowienia te uzupełniono przepisami,

które umożliwiły także kandydatom adwokatów Polakom z zaboru austriackiego i pruskiego przejście na aplikantów adwokatów w Królestwie Polskiem.

365 królówiulny zwolnionych z Huszt. Byli żołnierze Korpusu Posiłkowego, poddani Królestwa Polskiego i stali mieszkańcy gen.-gubernatorstwa lubelskiego, którzy nie byli objęci śledztwem i nie stawali przed sądem w Marmarosz Szepet—szepet w liczbie 365 zwolnieni z obrotu Huszt i odesłani do miejsc stałego zamieszkania. W Huszt pozostało z tej kategorii tylko 8 chorych, będących w szpitalu.

Urlop Gen. Gubernatora. Jego E. Gen. Gubernator rozpoczął dnia 19 bm. dwutygodniowy urlop i udał się do Krocak.

Przyjazd gen. Dowbór-Muśnickiego. „Ziemia Lubelska” pisze: Dowiadujemy się że w najbliższym czasie ma przybyć do Lublina gen. Dowbór-Muśnicki, wódz I-go korpusu wojsk polskich w Rosji.

Waluta markowa. „Lokalanzeiger” donosi: Rozporządzenie, obowiązujące całe okupowane terytorium południowo-wschodnie, wprowadza walutę markową na miejsce t. zw. rubla północno-wschodniego, puszczanego w obieg przez władze okupacyjne. Wschodnia kasa pożyczkowa otrzymała prawo wypuszczania w obieg nowych świadectw kasy pożyczkowej, brzmiących w walucie markowej. Rubel, puszczony przez bank wschodni (Osłbank) zachowuje nadal swą wartość aż do odwołania.

Czarna lista. „Ziemiann” ogłasza listę sprzedawców, którzy 7000 morgów ziemi polskiej w Plockiem w obce ręce przefirmowali. Podajemy ją w całości:

Turscy Stanisław i Anna, Chraszczewski Jan Henryk, Radziwiłowski Wil i Jakowski Wład, Grabczewski Feliks z żoną z Głowackich, Butkiewicz Stanisław, Majewski Aleksander, Waliński Leon, Jezowski Roman, Kowalewski Franciszek, Zieliński Zygmunt, Rutie Mieczysław, Ciecchomska Cecylja Apolinaria, Kinowski Antoni Gościński Jan, Ząborek Antoni, Mańkowski Marceł i Apolinaria, Iglarski Jan, Stefański Tomasz, Paproczy Jan i Walentyna.

Delegat żydowski w Lublinie. Do Lublina przybył z Żytomierza delegat żydowski Goleman, w celu zorganizowania powrotu uchodźców wołyńskich, przebywających w okupacji austriackiej, tudzież w celu ułatwienia powrotu do Polski uchodźców żydowskich, przebywających przeważnie w Równem i jego okolicach.

Kurs rubli rosyjskich na Ukrainie ma być—jak wynika z informacji, udzielonych przez premiera Lizoguba, przed-

stawicielom prasy lubelskiej—za trzy do czterech miesięcy zniszony.

Aresztowanie 300 paszaryk na Węgrzech. Dla zwalczania handlu łańcuszkowego i lichwy zorganizował rząd węgierski osobną akcyę do której powołano szereg agentów policyjnych i komisarzy straży skarbowej. Umyślą ekspedycyę dla tropienia paszaryk wysłano do północnych Węgier, gdzie też udało się ująć dotąd 300 handlarzy łańcuszkowych. Każdemu z nich skonfiskowano większą sumę pieniędzy w wysokości 50,000—80,000 koron. Wartość skonfiskowanych towarów wynosi ogółem ponad milion koron. Niezależnie od tego każdemu z handlarzy wymierzono podatek od dochodów do 1,200,000 koron. Podczas rewyzyi osobistej stwierdzono dalej, iż paszaryki byli wyposażeni w słaszkowane dokumenty wojakowe.

Rozkaz bolszewicki do armii i floty. „Dziennik kijowski” z 15 sierpnia donosi: Trocki wydał następujący rozkaz do armii i floty: Dn 10 sierpnia 1918 roku o godz. 10 wieczorem przybył do mnie pociągami w celu złożenia relacji komendant pociągu opancerzonego Popow, który mo po moje nielanie, wobec jakich warunków pociąg opancerzony opuścił Kazań, odpowiedział: „chwała Bogu, ani jednego zabitego, ani jednego ranionego”— oznacza to, iż pociąg, zaatakowany przez dwie kompanie, opuścił miasto bez walki, lub prawie bez walki. Każdy prawdziwy żołnierz czerwonej gwiazdy powinien się wstydzić tego, iż pociąg opancerzony opuścił pozycyę nie mając ani jednego ranionego żołnierza. Komendant — który nie zrozumiał tego—marzy żołnierz i nie może zajmować odpowiedzialnego stanowiska. Niniejszem ogłaszam, iż Aleksy Popow zostaje usunięty ze stanowiska komendanta pociągu opancerzonego. Komisarz do spraw wojskowych Trocki.

2.398.000 nowego rekruta w Ameryce. Według przygotowanych przez amerykańskiego ministra wojny Bakerscyf dotyczący nowego projektu prawa wojskowego, ilość nowozaciętych zobowiązanych pełnić służbę wojskową, wynosić będzie 2398000. Jak dotąd byłi powołani do służby wojskowej tylko ko mężczyźni, mający 21 lat skończonych i nie przekraczający lat 31.

Z Dąbrowy.

(d) Pod przegrz! W sprawie sprzedania ziemiarki sprężniowej. Do niekiedy dowiadujemy się, że sprzedający ją p. Władysław Danecki dopuścił się oddania jej w ręce obce pomimo, że dotychczasowej jej dzierżawca p. Zuch skłonny był dać tą samą sumę jaką dotychczaseliśmy walczyć — obcy. Tego rodzaju postępowanie, którego nawet chęć większego zysku wylumaczyć nie można, na tem ostrzeżenie zamyślić pojęciem.

(d) Zagrożona realność. Dom p. Chęłkowskiej przy ul. Sobieskiego ma

zostać sprzedany z wolnej ręki. Jest trzech kandydatów do kupna, w tej liczbie był i jeden Polak, który o ile wiemy oferując najwyższą cenę, gdyż podobno nie jest w stanie dorównać tym, którzy na wszelki sposób starają się zwiększyć u nas swą siłą posiadania... Sądzi, że przecię, o ile różnica będzie nieznaczna, apel do obywatelskiego sumienia p. Chęłkowskiej odstąpić skutek pożądan.

(d) Falszowanie nabiału w niektórych sklepach spożywczych przebiega już miarę... Masło wymieszane bywa w taki sposób z wodą czy serwatką, że gdy poryć chwilke w opakowaniu woda — sama stumieniem cieć poczyna. Ten nowy wyzysk lichudności, której każą sprytni p. p. sklepikarze płacić po 22 kor. za funt... wody polecamy uwadze magistratu i policyi.

(d) Od wydawnictwa. Przystępując do wydania na rok 1919 kalendarzyka mającego zawierać ile możności dokładny przewodnik adresowy m. Dąbrowy prosimy wszystkie władze i instytucje miejscowe o nadesłanie nam szczegółowych danych dotyczących: siedziby; kierownika, urzędników i godzin biurowych.

Stowarzyszenia upraszamy o nadesłanie adresu, składu zarządu, godzin biurowych, liczby członków i bliższych danych co do zakresu ich działania.

Przemysłowców, kupców i przedstawicieli zawodów woynych — o adresy. Sądzi, że ze względu na użyteczność i praktyczność tego rodzaju wydawnictwa, —ktożemże zresztą nikt inny prócz nas nie podejmie — wszyscy zainteresowani odpowiedzą na nasz apel. Zgłoszenia przyjmują i wydrukują oddział Administracya „Gazety Polskiej”.

(d) Ważne dla sklepów z papierem! Poluwa karty korespondencyjne po 28 kor. za 1000 sztuk w najlepszym gatunku sprzedaje Sklep Administracyi „Gazety Polskiej”. Gorsza jakości 14 kor. za 1000 sztuk.

SKŁAD WIN I WÓDEK w różn. gatunkach] STANISŁAWA NOWAKA w Dąbrowie, przy ul. Ułman Nr. 27

WESOŁY FLIRT Zabawa łowarzysko, zawierająca na 48 kartkach pytania i odpowiedzi. Wyrzła jedynie Biuro dzienników „Janina” w Dąbrowie Górniczej. Cena egzemplarza już z przesyłką poleconą tylko 3K 30 hal. Odsprzedawca znaczny rabat.

KOCIOŁ PAROWY wraz ze starem żelazkiem do sprzedania. Wiadomość w Administracyi „Gazety Polskiej”.

Dom Handlowy Przemysłowo-Techniczny L. BARTNIK i K. JASKÓLSKI DĄBROWA, ul. Sobieskiego 13. Całkowite urządzenia: oświetlenia elektrycznego, motorów i przenoszenia wody. Sprzedaż materiałów elektrycznych i lamp żarowych. Aparaty kinematograficzne różnych systemów oraz części zapasowe na składzie. Abonament i kupno film z napisami polskimi Maszyny do pisania i liczenia. Taśmy do maszyn, kasetki, baliki, węgiel, koks, cement, cegła, dachówka, papa, oleje i smary. ARTYKUŁY ŻYWNOSCIOWE WŁASNA PAKOWANIA HERBATY importu BANKU ASEKURACYJNEGO W WARSZAWIE. UWAGA: Próby z działu kinematograficznego na każde żądanie bezpłatnie.

RESTAURACJA PRZY HOTELU p. t. „BAR KRAKOWSKI” przy ulicy 3-go Maja Nr. 18 czasowo zamknięta z powodu remontu lokalu będzie otwarta w dniu 24 b. m. pod nowym zarządem, który będzie się starał pozyskać względy S. Publiczności. Bufet zaopatrzony w dobrej jakości napoje. Kuchnia prowadzona przez specjalistę. Z cmem się poleca S. Publiczności I. ZAWADZKI.

Sprzedam fortepian. Wiadomość w Administracyi „Gazety Polskiej”. 1679-14. Sprzedam 500 kg. tektury białej. Złożeniu pod „S” do Administracyi „Gazety Polskiej”.

PROŻNE FLASZECZKI Z ATRAMENTU kupuje Sklep Administracyi „GAZETY POLSKIEJ” :: :: PLACAC :: :: 20 HALERZY ZA SZTUKĘ.

Grüner Sauerbrunn Kaiserwald - Brunnen Najczystsza naturalna alkaliczna szczytowa źródła mineralnego w Grúre obok Karlsbadu, polecona przez pow. lekarstwo. Znositoma woda lecznicza, jako woda stonowa smaczna, zdrowotna i odświeżająca. Skutecznie działająca i nie najszybciej. Wyłączna sprzedaż na Galicyę i Królestwo Polskie. BRACIA ROLNICCY, Kraków, ul. Sienna 2, tel. 2303. 1665-X-X.